

[Christmas Møller.]

er ikke en Gang Partiets egne Valgmænd eller Ledere, som har Lov til at bestemme, hvem der skal være Rigsdagsmand, nej, den indirekte Valgmaade og Førersystemet er ført saa vidt, at det oven i Købet er i de andre Partier, man skal hen og høre Raad derom. Efter den nye Forfatning staaar heroverfor 34 Rigstingsmænd, valgt ude blandt alle Vælgere. Der er overhovedet ingen Forskel mellem den Maade, hvorpaa disse Rigstingsmænd vælges, og den Maade, hvorpaa f. Eks. Kommunalraadsmedlemmer i de større Byer i dette Land overalt vælges. Derfor vil vi sige, at dette er Forskellen mellem den gamle og den nye Grundlov: Den gamle Grundlov giver Enkeltmand alt for megen Magt, og den indeholder den indirekte Valgmaade, som vi maa forlade. Kom ud til Folket! Thi fra Folket vi kommer, og til Folket vi gaar, og paa Frihedens Grund skal vi bygge vor Fremtid!

Vi vil sige ved de Møder, som jeg gaar ud fra at det ærede Medlem Hr. Brorsen og nogle af os faar sammen, at der er Folkeafstemning i den nye Grundlov, ja, hvis man gaar ud fra Folketinget og det sidste Valg, saa kan Bondepartiet, Konservative og Venstre lave Folkeafstemning, naar de vil . . . (A. M. Hansen: De skal være enige!). Ja, men det gik jo i Virkeligheden godt i Aalborg, det kan det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen jo tale med Landstingsmand Hauch om. (A. M. Hansen: I Roskilde!). Der er ingen Folkeafstemning i den gamle Grundlov.

Vi vil sige, at Ejendomsretten er nøjagtig lige saa beskyttet i den nye Grundlov som i den gamle og har oven i Købet, alle Professorer til Trods, faaet en ekstra Beskyttelse. Vi vil sige, at i den nye Grundlov er Kirkens Stilling blevet væsentlig sikrere end i den gamle. Vi vil paapege, at det ikke mere vil være en tom Formalitet at indgive et Andragende til Rigsdagen fra Landets Borgere, men de vil have en Mulighed for at faa det juridisk bedømt og undersøgt. Og vi vil først og fremmest — det vil i hvert Fald jeg — i Halvfemsaaret for 1849 minde om, hvordan et stort og afgørende politisk Parti gennem mange Aar kæmpede for Spørgsmaalet om Junigrundlovens Gennemførelse som Folkets moralske Ret, og fremhæve, at vi har ikke blot gennemført Junigrundloven Ord til andet, kan man sige, bedre end da, ændret efter de ændrede Vilkaar, men vi har givet Grundlovens § 83 om Frihedsrettighederne og om Beskyttelsen af de personlige Frihedsgoder en Affat-

telse, som jeg er overbevist om, at det danske Folks store Flertal vil slutte sig til.

Saaдан siger jeg til det ærede Medlem, ikke fordi han behøver at forberede sig, for han kan jo Sagen, men fordi det er lige saa pænt at sige det med det samme. Naar vi i Løbet af faa Dage skal ud sammen, vil vi fremlægge Sagen for Landets Befolkning, og jeg tror, at det er en stor Sag for Folket at faa denne Grundlov vedtaget og gennemført.

I denne Forbindelse vil det være af stor og indlysende Betydning, at den ekstraordinære Rigsdagssamling, der har Vedtagelsen af den nye Grundlov til Opgave, bliver en virkelig samlende Optakt til Folkeafstemningen. Med Sager, der kun giver Udtryk for Meningskamp mellem Partierne, bør denne Samling mindst muligt belemres, og da navnlig ikke fra selv Grundlovspartiernes Side og slet ikke fra Regeringens. Det er desuden en Kendsgerning, at Regeringen ikke gik politisk styrket ud af det Valg, der netop for Regeringen er og maa være det afgørende, nemlig Folketingsvalget, og til en virkelig Afklaring af de politiske Styrkeforhold kan det først komme ved Rigsdagsvalget under den nye Grundlov.

Det er alt i alt mit velovervejede Raad til den høje Regering og til dens enkelte Personer, at man lader den ekstraordinære Rigsdagssamling forløbe i en Forsonlighedens Aand over for den politiske Opposition, om hvilken man kan vide, at den, selv om den af en eller anden Grund er imod den nye Forfatning, dog er i Overensstemmelse med selve dens Princip, det demokratiske Folkestyre. Jeg skulde tro, at de allerfleste af denne Oppositions Vælgere vil vise denne Forfatning fuld Loyalitet, naar den først er en Kendsgerning; men desuden maa det ikke glemmes, at der vil gaa nogle Maaneder mellem Folkeafstemningen og det næste Rigsdagsvalg. I den Tid sidder vi i Grunden med en Regering uden Rigsdag — og det drejer sig om et Tidsrum med uoverskuelige skæbnetunge Muligheder for Europa, kan jeg sige uden nærmere Forklaring.

Vi fra vor Side anerkender, at Regeringen har truffet en militær Forholdsregel, der er i principiel Overensstemmelse med Tidens Alvor og med Kravene til en dansk Neutralitetspolitik, der ikke lader det blive ved Erklæringer. I Anledning af den Diskussion, der har været om Vilkaarene og Stillingen for det Mandskab, der bliver indkaldt, vil jeg i denne Forbindelse gerne fremhæve, at der efter min Opfattelse ingen Tvivl er om, hvorledes Funktionærlovens Regler i